

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

The Development of Guidelines for the Implementation of
the Student Care System by Applying the Concept of A Professional
Learning Community for Educational Institutions
Surin Secondary Educational Service Area Office

จิระนันท์ นนทะบุตร¹ ธรินธร นามวรรณ²

Chiranan Nontaboot¹ Tharinthorn Namwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูจำนวน 339 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยศึกษาและสังเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่ใช้พัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากผู้บริหารและครู จากการสัมภาษณ์เชิงลึกโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 โรงเรียน ร่างเป็นแนวทางการพัฒนาระบบ

¹ นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

Email : jirananboom@gmail.com

Master of Education students Department of Educational Administration and Development Mahasarakham University, Email : jirananboom@gmail.com

² (รองศาสตราจารย์ ดร.) สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(Associate Professor Ed.D.) Department of Educational Administration and Development Mahasarakham University

ดูแลช่วยเหลือนักเรียน และประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการป้องกันและแก้ไขปัญหา สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 34 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

Abstract

This research was aim to; 1) study the current condition and the desirable condition of the student care system by applying the concept of a professional learning community for educational institutions Surin Secondary Educational Service Area Office. 2) Develop the operation of the student care system by applying the concept of a professional learning community for educational institutions Surin Secondary Educational Service Area Office. The research was divided into two phases; (1) To study the current condition and the desirable condition of the student care system operation, by applying the concept of a professional learning community for educational institutions Surin Secondary Educational Service Area Office by using questionnaires In collecting data from the sample from 339 administrators and teachers (from the sample size tables of Krejcie and Morgan, and stratified random sampling technique. (2) Guidelines for the development of the student care system by applying the concept of a professional learning community for educational institutions Surin Secondary

Educational Service Area Office, by studying and synthesizing the current and desirable conditions used to develop guidelines for the implementation of the student care system from administrators and teachers by in-depth interviews with 3 best practice schools. Draft as a guideline for the development of a student care system and assess the guidelines by 5 experts. The research instruments were questionnaires, interviews and assessments. The statistics used for data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows:

1. Current conditions, desirable conditions, and prioritization of the needs of the student care system operation. By applying the concept of a professional learning community for educational institutions of Secondary Educational Service Area Office Surin Overall is at a high level. The highest mean was Preventing and solving problems. The desirable condition of the student care system operation by applying the concept of a professional learning community for educational institutions Secondary Educational Service Area Office Surin. The highest average were prevention and problem solving.

2. Guidelines for the development of the student care system by applying the concept of a professional learning community for educational institutions Secondary Educational Service Area Office 33, consists of 5 elements, 34 approaches. The results of assessing the feasibility and feasibility of the development of the student care system by applying the concept of a professional learning community for educational institutions found that : The guidelines are appropriate and there is at the most level of overall possibilities.

Keywords : Guideline development, Student care system, Professional learning community

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่พัฒนาเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญกับผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ

ด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องที่กำหนดให้ดำเนินการ คือ เรื่องความรู้และทักษะการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ 5) ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์มาใช้เพื่อป้องกันและพัฒนาปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ทุกรายวิชา อีกทั้งมีการประสานร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลที่อยู่ในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เติบโตตามที่มุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียนซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2546) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ช่วยในการแก้ปัญหาให้นักเรียน กรมวิชาการร่วมกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดแนวทางในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข 5) การส่งต่อนักเรียน ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบที่ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี การดำเนินงานสะดวกขึ้น นักเรียนได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนได้ดีขึ้น (กรมสุขภาพจิต, 2544)

บทบาทของครูในชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนจากการเน้นที่การสอนของครูเป็นเน้นที่การเรียนรู้ของนักเรียน และเปลี่ยนจากการเรียนของแต่ละบุคคล (Individual Learning) มาเป็นเน้นที่การเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม (Team-Learning) รวมทั้งเปลี่ยนจากการเรียนแบบเน้นการแข่งขันมาเป็นเน้นที่ความร่วมมือหรือช่วยเหลือแบ่งปันกัน จึงถือเป็นการเรียนรู้ร่วมกันไปกับกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนและสมาชิกที่อยู่ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (วิจารณ์ พานิช, 2554)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ได้มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอาศัยแบบแผนของ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ภายใต้ความคาดหวังว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะช่วยให้ นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด แต่ที่ผ่านมามีการดำเนินงานดังกล่าวของสถานศึกษา ยังไม่สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนา ปรับปรุงแก้ไข คุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนได้เท่าที่ควร จากความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายใต้การประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ในการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์และคัดเลือกจากหลักการที่นักวิชาการส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันมากที่สุด 5 ด้าน พร้อมทั้งประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อความร่วมมือในการแก้ปัญหาและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์
2. เพื่อพัฒนาแนวการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการพัฒนาแนวการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยใช้ข้อองค์ประกอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อนักเรียน

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

กรมสุขภาพจิต (2544) ได้กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไข 5) การส่งต่อ องค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ประการ ผู้ที่มีหน้าที่หลักในการดำเนินงานคือครูที่ปรึกษาโดยประสานความร่วมมือกับครู บุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นความสำเร็จจะขึ้นอยู่กับความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหารจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญให้การสนับสนุนทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่งเสริมทั้งด้านความรู้ เทคนิควิธีการเพื่อให้ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถเกิดความมั่นใจ มีขวัญและ

กำลังใจ เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพผู้ปกครอง ชุมชน สังคมเกิดการยอมรับและมีความเชื่อมั่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กล่าวว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จะต้องเป็นความร่วมมือกันในการดำเนินงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษา หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยมีบุคลากรหลักในการดำเนินงาน คือ ครูประจำชั้นและครูที่ปรึกษาโดยภารกิจที่เป็นหัวใจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 กิจกรรม คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียนการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันปัญหานักเรียน การแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันปัญหานักเรียนการแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อ

วิจารณ์ พานิช (2554) ได้ให้นิยามของคำว่า ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) หมายถึง การรวมตัวกันของครูในสถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ให้ศิษย์เรียนรู้ได้ทักษะ 21st Century Skills โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ระดับประเทศ เข้าร่วมจัดระบบสนับสนุน ให้เกิดการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง มีการพัฒนาวิธีการเรียนรู้ของศิษย์อย่างต่อเนื่อง เป็นวงจรไม่รู้จบ หรือ CQI (Continuous Quality Improvement) หรืออาจเรียกว่าเป็น R2R ในวงการศึกษาก็ได้ สรุปได้ว่า ชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู หมายถึง การรวมกลุ่มกันของครูที่มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายเดียวกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมนวัตกรรม ร่วมกันใช้และประเมินผลการใช้นวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือทักษะที่สูงขึ้น เพื่อการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

Good (1973) ได้รวบรวมความหมายของแนวทาง หมายถึง เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำเป็นตัวอย่างเพื่อการเรียนแบบ เป็นแผนภูมิ ซึ่งเป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิดและเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความหมายสัมพันธ์ ซึ่งกันและกัน โดยสรุป การพัฒนาแนวทาง จึงหมายถึง การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ ทักษะและประสบการณ์ทุกๆ ด้าน โดยมีการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อทำซ้ำๆ ตามแบบอย่าง หรือแนวคิด ใช้ยึดถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงาน ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่ดีขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 2,891 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร 85 คน ครู 2,806 คน จากโรงเรียนจำนวน 85 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 339 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร 10 คน และครู 329 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan. และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2554)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลในด้านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบสำนวนภาษาใช้ ความสมบูรณ์ ความถูกต้อง และข้อเสนอแนะโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการและครูในโรงเรียนกระเทียมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .942 ซึ่งมีค่าผ่านเกณฑ์ประเมินแล้วจึงนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

ระยะที่ 2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 1 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ $PNI_{modified}$ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแล้วสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จำนวน 3 โรงเรียน โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จากนั้นร่างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวการ

ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ สำหรับโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ผ่านตู้ รับ-ส่ง หนังสือราชการของแต่ละโรงเรียน โดยผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา เพื่อเก็บแบบสอบถามกลับคืนใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ และติดต่อกลับคืนด้วยตัวเองในกรณีไม่มีการตอบกลับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

1.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.3 ลำดับความต้องการจำเป็น $PNI_{modified}$ ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ ตามลำดับ

2. การพัฒนาแนวการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีแนวทางการพัฒนาตามรายละเอียดดังนี้

2.1 รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

สถานศึกษามีการประชุมเพื่อวางแผนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ครูที่ปรึกษามีภาวะผู้นำในการเยี่ยมบ้านนักเรียนรายบุคคล และจัดทำข้อมูลการเยี่ยมบ้านของนักเรียน 100% มีเครื่องมือและระบบการจัดเก็บข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนที่ทันสมัย อาศัยความร่วมมือการสนับสนุนจากชุมชน ใช้แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) กับนักเรียนทุกคน สรุปและรายงานผลการเยี่ยมบ้านต่ออย่างเป็นระบบ

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

สถานศึกษามีการประชุมครูและบุคลากรเพื่อกำหนดเกณฑ์มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนอย่างเหมาะสมเชื่อถือได้ โดยการเรียนรู้และพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน มีการประชุมครู ผู้ปกครองให้รับทราบเกี่ยวกับเกณฑ์วิธีในการคัดกรองนักเรียน เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมด้านการคัดกรองนักเรียน มีการประชุมวางแผน ปฏิทิน การคัดกรองนักเรียน พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน เพื่อให้ครูปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมโดยอาศัยโครงสร้างสนับสนุนชุมชนจากผู้ปกครอง เพื่อน เก็บเป็นข้อมูลในการคัดกรองและดูแลนักเรียนต่อไป มีการประเมินผลและรายงานผลการคัดกรองนักเรียนในแต่ละภาคเรียนสถานศึกษา แจ้งให้ผู้ปกครองได้รับทราบ และมีการนิเทศงานและสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ ตรวจสอบได้

2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

สถานศึกษามีกิจกรรมภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามความถนัดของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา มีกิจกรรมโฮมรูม (Home room) การจัดกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างรอบด้านสถานศึกษามีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียนเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการส่งเสริมนักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

สถานศึกษามีการจัดทำโครงการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ครูที่ปรึกษาที่มีภาวะผู้นำร่วมในการให้ความรู้ และสร้างความตระหนักให้นักเรียนในการแก้ไขปัญหาของตนเอง มีการประสานกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาของนักเรียนในทุกภาคเรียน โดยอาศัยโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ครูที่ปรึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี สถานศึกษามีการนิเทศ กำกับติดตาม และสะท้อนผลการป้องกันและแก้ไขปัญหา ทุกภาคเรียน

2.5 ด้านการส่งต่อ มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

ครูที่ปรึกษาที่มีการส่งต่อภายในของนักเรียนที่มีปัญหาไปยังครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือต่อไป โดยใช้เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน คณะครูเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน วิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการส่งต่อภายนอก ให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือต่อไป มีการติดต่อประสานงานการดำเนินงานกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดทั้งนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อและไม่ได้ส่งต่อทุกครั้ง โดยนิเทศงานและสะท้อนข้อมูลย้อนกลับ มีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ทำความเข้าใจและชี้แจงนักเรียนถึงเหตุผลและความจำเป็นในการต้องส่งต่อ

3. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ การส่งเสริมนักเรียน การคัดกรองนักเรียน และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในบางโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามกระบวนการขั้นตอนที่วางแผนไว้ได้ตามเป้าประสงค์ อีกทั้งบริบทของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านขนาดของโรงเรียน ถิ่นที่อยู่อาศัย และการขาดการได้รับความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรภาพร สุทธิสาร (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการ

ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริม นักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้เป็น เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในบางโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง บางโรงเรียนยังขาดการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงการประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง ภายในและภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลินพิศ สิงห์คำ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตาม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 อยู่ในระดับมากที่สุด

2. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่ง การเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ซึ่งได้จาก การศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) แล้วนำมาสังเคราะห์ ยกร่างเป็นแนว ทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง วิชาชีพสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 33 ตัวชี้วัด 34 แนวทาง ซึ่งผลการประเมิน แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง วิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่ามีความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความ สอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา พบว่า ผู้วิจัยมีการ นำเอาข้อมูลจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 ระยะที่ 2 ผนวกกับผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและความ คิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มาเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ อีกทั้งเมื่อเห็นองค์ประกอบการดำเนินงาน วิธีดำเนินการ และผลการ ดำเนินงานทำให้สามารถตัดสินใจที่จะประเมินออกมาได้ว่าแนวทางการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นมานั้นมีความสอดคล้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้อง

กับผลการวิจัยของ ญัฐวิภา คำปันศรี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีเครื่องมือในการใช้ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลายครอบคลุมทุกรายละเอียดพฤติกรรมทุกด้านของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและมีการวางแผนจัดการเวลาในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนควรมีการจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่สนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ควรมีจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายต่อเนื่องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างจริงจัง สร้างความรู้ที่ถูกต้องและเพียงพอในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนและเพิ่มบทบาทหน้าที่ให้ครู ที่ปรึกษาได้ดูแลและแก้ไขปัญหาเบื้องต้นสามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงตามสภาพปัญหา มีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่สามารถแก้ไขปัญหาของนักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสทรินทร์ พบว่ามีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะตามการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษาควรมีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียนให้เห็นถึงความสำคัญในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งชี้แจงแนวปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ทันสมัย

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรมีการประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายโดยอาศัยโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ในการร่วมมือการให้ข้อมูลจากทุกภาคส่วนต้องมีการชี้แจงถึงหลักเกณฑ์ วิธีการคัดกรองนักเรียนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน สถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ร่วมกันทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ประชุมและมีแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการกิจกรรมให้นักเรียนตอบสนองความถนัดและความต้องการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สถานศึกษาควรสร้างภาวะผู้นำร่วม ในการส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาและควรเพิ่มการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและผู้ปกครองในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาของนักเรียนทุกภาคเรียน

1.5 ด้านการส่งต่อ สถานศึกษาควรสร้างความตระหนักและทำความเข้าใจ ชี้แจงกับนักเรียนและผู้ปกครองถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อนักเรียนให้หน่วยงานภายนอก มีการบันทึกและรายงานผลอย่างเป็นระบบ กำกับติดตามนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำองค์ประกอบที่ได้ศึกษาหาอิทธิพลที่ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมที่ทำให้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษา เปรียบเทียบ ถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยประยุกต์ใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยการนำแนวทางที่ได้ไปประยุกต์ใช้จริง และเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการนำไปใช้ต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2544). **คู่มือที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. กรุงเทพฯ : ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป.
- _____. (2546). **คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จิตราพร สุทธิสาร. (2562). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.บ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐวิภา คำปิ่นศรี. (2559). **สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ กศ.บ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ กศ.บ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พานิช. (2553). Learning by Doing. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- _____. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การเรียนรู้บูรณาการ : ยุทธศาสตร์ครูปฏิรูป. กรุงเทพฯ : อูษาการพิมพ์.
- _____. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Good, Carter. (1973). Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill book Company, Inc.